

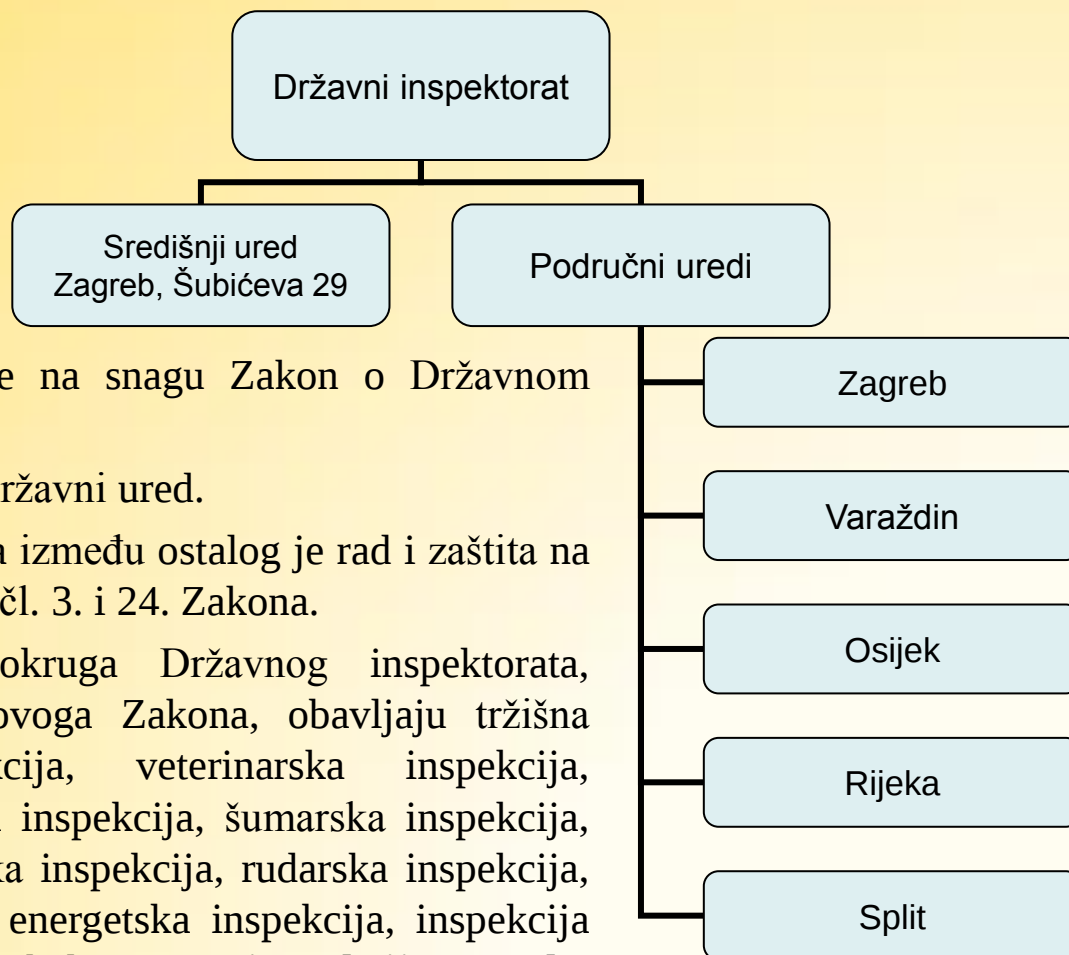
REPUBLIKA HRVATSKA
Državni inspektorat

SUSTAV NADZORA I KONTROLA NAD SREDSTVIMA RADA S KEMIČALIJAMA I OPASNIM TVARIMA

INSPEKCIJSKI NADZORI

Viši inspektor rada
Ivica Daničić, dipl. ing. kem.

DRŽAVNI INSPEKTORATA

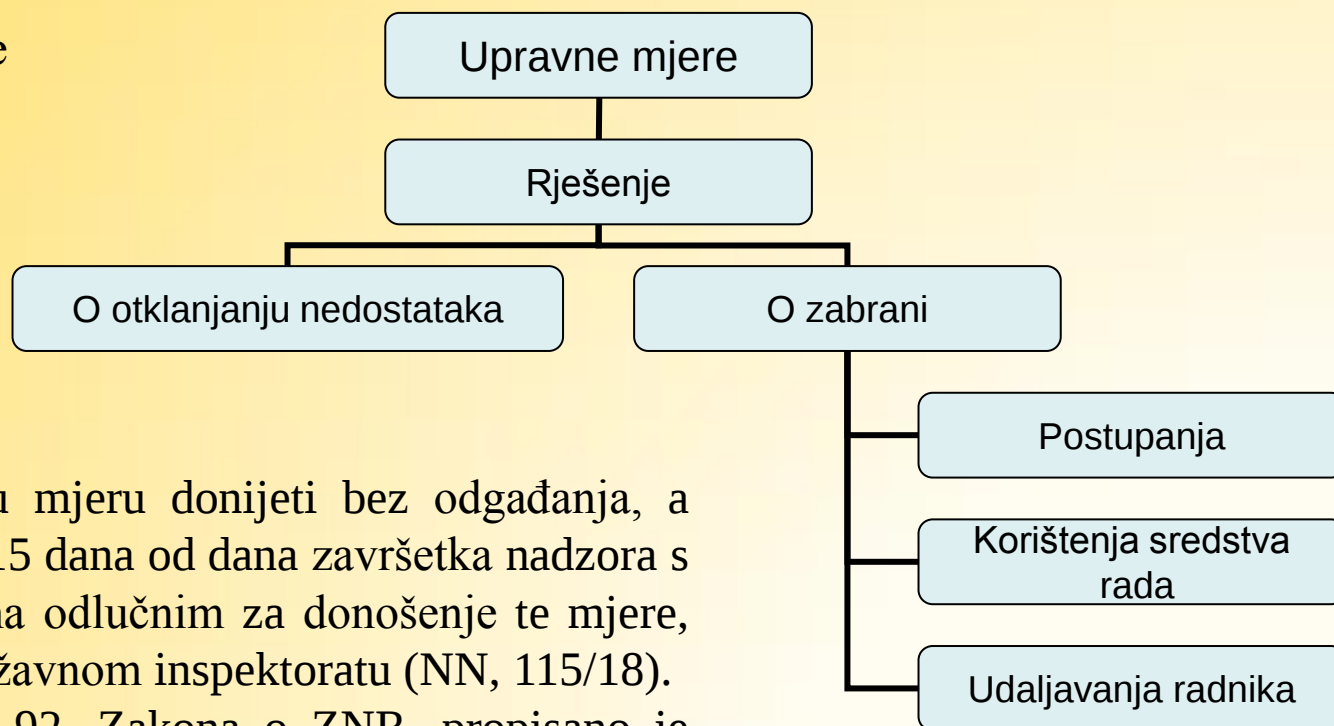
- Dana 1. travnja.2019. stupio je na snagu Zakon o Državnom inspektoratu (NN 115/18).
- Državni inspektorat je središnji državni ured.
- Djelokrug Državnog inspektorata između ostalog je rad i zaštita na radu što obavlja inspekcija rada (čl. 3. i 24. Zakona).
- Inspekcijske poslove iz djelokruga Državnog inspektorata, sukladno člancima 5. – 28. ovoga Zakona, obavljaju tržišna inspekcija, sanitarna inspekcija, veterinarska inspekcija, poljoprivredna inspekcija, lovna inspekcija, šumarska inspekcija, fitosanitarna inspekcija, turistička inspekcija, rudarska inspekcija, inspekcija opreme pod tlakom, energetska inspekcija, inspekcija gospodarenja otrovnim kemikalijama, **inspekcija rada**, građevinska inspekcija, inspekcija zaštite okoliša, inspekcija zaštite prirode i vodopravna inspekcija.

Dva temeljna zakona koja daju ovlasti inspektorima rada :

- Zakon o Državnom inspektoratu („Narodne novine” broj 115/18), koji je stupio na snagu 1. travnja 2019. (od 20. veljače 2014. do 1. travnja 2019. primjenjivao se Zakon o Inspektoratu rada „Narodne novine” broj 19/14).
- Zakon o zaštiti na radu („Narodne novine” broj 71/14, 118/14, 94/18 i 96/18), stupio na snagu 19.06.2014. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona od listopada 2018.

Inspekcijske mjere

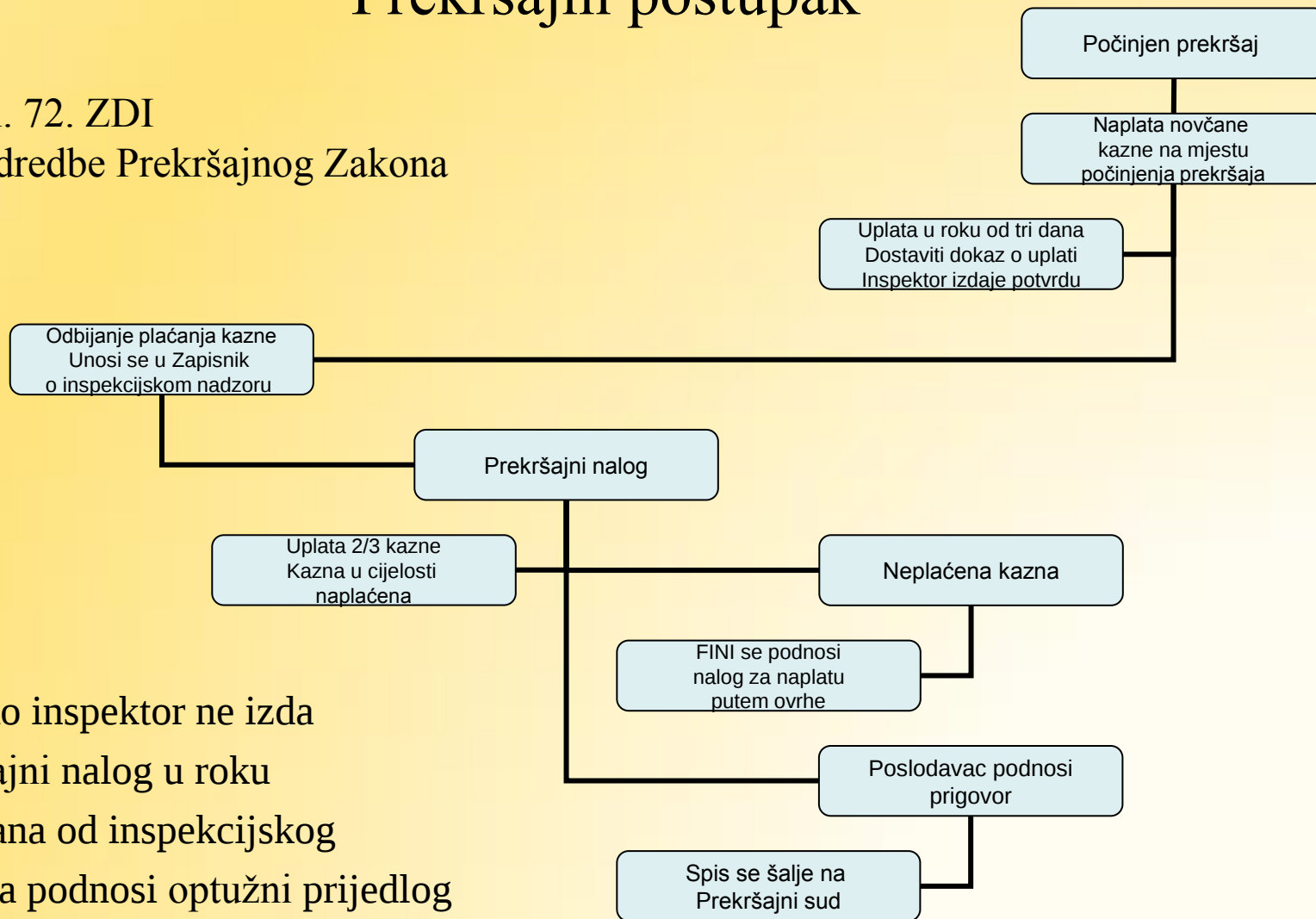
- Upravne mjere
- Prekršajne mjere
- ~~Savjeti~~
- Kaznena prijava

Inspektor će upravnu mjeru donijeti bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka nadzora s utvrđenim činjenicama odlučnim za donošenje te mjere, ČL. 70. Zakona o Državnom inspektoratu (NN, 115/18). Odredbama čl. 91. i 92. Zakona o ZNR, propisano je donošenje usmenog rješenja u zapisnik o inspekcijskom nadzoru

Prekršajni postupak

- Čl. 72. ZDI
- Odredbe Prekršajnog Zakona

Ukoliko inspektor ne izda prekršajni nalog u roku od 8 dana od inspekcijskog nadzora podnosi optužni prijedlog

Zakonodavstvo

- ❖ Ministarstvo rada i mirovinskog sustava
- Zakon o zaštiti na radu („Narodne novine” broj 71/14, 118/14, 94/18 i 96/18). Propisuje obveze poslodavca u vezi s uporabom opasnih kemikalija, redosljed postupanja i provjeravanja koncentracije opasnih tvari.
- Pravilnik o zaštiti radnika od izloženosti opasnim kemikalijama na radu, graničnim vrijednostima izloženosti i biološkim graničnim vrijednostima („Narodne novine” 91/18), donesen 5. listopada 2018. Stupanjem na snagu navedenog pravilnika prestala su važiti tri pravilnika i to Pravilnik o zaštiti radnika od izloženosti opasnim kemikalijama na radu („Narodne novine” 91/15), Pravilnik o zaštiti radnika zbog izloženosti karcinogenim i/ili mutagenima („Narodne novine” 91/15) i Pravilnik o graničnim vrijednostima izloženosti opasnim tvarima pri radu i biološkim graničnim vrijednostima („Narodne novine 13/09 i 75/13).
- Pravilnik o ispitivanju radnog okoliša („Narodne novine broj” 16/16)
- Pravilnik o najmanjim zahtjevima sigurnosti i zaštite zdravlja radnika, te tehničkom nadgledanju postrojenja, opreme, instalacija i uređaja u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom („Narodne novine” broj 39/06 i 106/07).
- Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada („Narodne novine 5/84).
- Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti biološkim agensima („Narodne novine” broj 155/08)

Zakonodavstvo - posebni propisi

❖ Ministarstvo zdravstva

- Zakon o kemikalijama („Narodne novine” broj 18/13)
- Pravilnik o uvjetima za obavljanje djelatnosti proizvodnje, stavljanja na tržište i korištenja opasnih kemikalija („Narodne novine” broj 99/13, 157/13 i 122/14).
- Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja te provjeri znanja o zaštiti od opasnih kemikalija („Narodne novine” broj 99/13).
- Pravilnik o načinu vođenja očevidnika o kemikalijama te o načinu i rokovima dostave podataka iz očevidnika („Narodne novine” broj 99/13 i 157/13).
- Pravilnik o dobroj laboratorijskoj praksi („Narodne novine 38/13).
- Zakon o provedbi uredbe CLP („Narodne novine 50/12 i 80/13).
- Zakon o provedbi uredbe REACH-a („Narodne novine” broj 53/08 i 18/13).

❖ Ministarstvo unutarnjih poslova

- Zakon o zapaljivim tekućinama i plinovima („Narodne novine” broj 108/95 i 56/10).
- Pravilnik o zapaljivim tekućinama („Narodne novine” broj 54/99).
- Pravilnik o ukapljenom naftnom plinu („Narodne novine” broj 117/07).

❖ Ministarstvo nadležno za promet

- Zakon o prijevozu opasnih tvari („Narodne novine” broj 79/07).
- Pravilnik o načinu prijevoza opasnih tvari u cestovnom prometu („Narodne novine” broj 53/06).
- Pravilnik o rukovanju opasnim tvarima, uvjetima i načinu obavljanja prijevoza u pomorskom prometu, ukrcavanja i iskrcavanja opasnih tvari, rasutog i ostalog tereta u lukama, te načinu sprečavanja širenja isteklih ulja u lukama („Narodne novine” broj 51/05 i 127/10).

Neke bitne novosti u Pravilniku o zaštiti radnika od izloženosti opasnim kemikalijama na radu, graničnim vrijednostima izloženosti i biološkim graničnim vrijednostima (NN 91/18; u daljnjem tekstu: Pravilnik)

Novi pojmovi:

- Kemikalije
- Tvar
- Smjesa
- Uporaba kemikalija
- Razred opasnosti, kategorija opasnosti, oznaka upozorenja
- Rad s kemikalijama – svi poslovi pri kojima su radnici izloženi ili mogu biti izloženi, a prilikom njihove proizvodnje, uporabe i zbrinjavanja
- Biološko praćenje

- Obvezujuće GVI i KGV (Prilog I. Pravilnika)
 - Smjernice za utvrđivanje GVI (Prilog II. Pravilnika)
 - Izračun prosječne koncentracije
 - Obvezujuće BGV (Prilog IV. Pravilnika)
-
- Smjernice za utvrđivanje veličina posljedica-štetnosti (Prilog III. Pravilnika) koje se trebaju koristiti prilikom procjenjivanja rizika.

Obavješćavanje nadležnih tijela

- Poslodavac na zahtjev tijela nadležnog za poslove inspekcije rada ili Zavoda nadležnog za zaštitu zdravlja na radu dostavlja podatke o karcinogenim i mutagenim tvarima
- Poslodavac na zahtjev tijela nadležnog za poslove inspekcije rada ili zavoda nadležnog za zaštitu zdravlja na radu dostavlja podatke propisane člankom 15. Pravilnika.

Nadzori inspektora rada

- Sudjelovanje inspektora rada u radu Stručnog vijeća za ocjenu Izvješća o sigurnosti
 - Nositelj aktivnosti je Ministarstvo zaštite okoliša i energetike na temelju Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13 i 153/13)
 - Uredba o sprečavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN 44/14)
 - Pravilnik o stručnom vijeću (NN 44/14)
 - Direktiva Vijeća 2012/18/EU od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (SL L 197 – SEVESO III Direktiva).
 - Na temelju navedenih propisa inspektori rada su obvezni sudjelovati u radu stručnog vijeća
- Uspostava sustava zaštite ljudskog zdravlja i okoliša od opasnih kemikalija u skladu s EU propisima i praksom
- Sustava informiranja javnosti i dostupnosti podataka o opasnim kemikalijama u životnoj sredini
- Obavješćavanje javnosti o kriznim situacijama
- Uspostavljanje sustava za sigurno upravljanje kemikalijama
- Prevencije i kontrole nesreća i kriznih situacija povezanih s kemikalijama
- Koordinirani inspekcijski nadzori u području zaštite okoliša
 - U skladu sa Sporazumom o suradnji inspekcijskih službi u području zaštite okoliša
- Redovni inspekcijski nadzori i nadzori povodom ozljeda

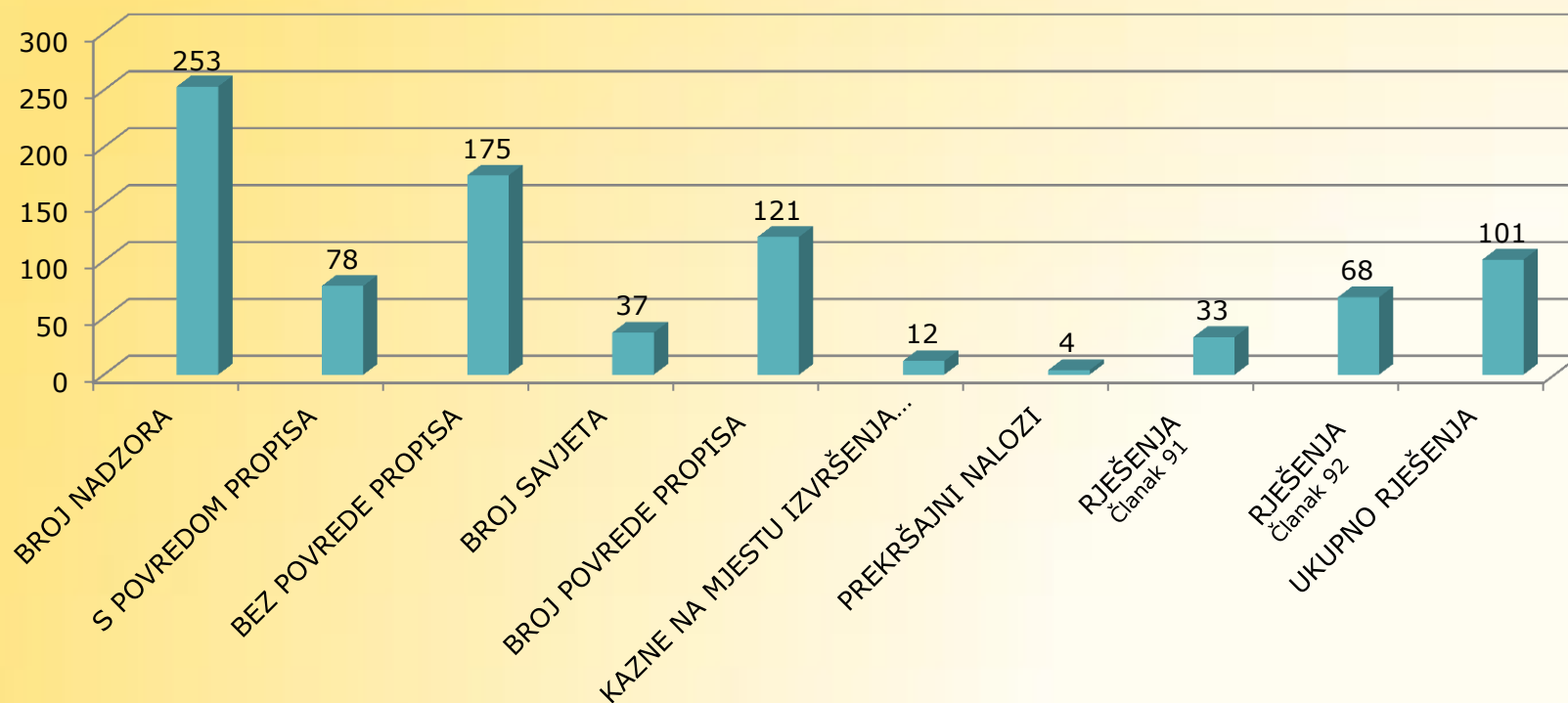

Nadzori inspektora rada

- Sudjelovanje inspektora rada u radu Stručnog vijeća za ocjenu Izvješća o sigurnosti u postupku izdavanja suglasnosti na Izvješće o sigurnosti
 - U 2017. i 2018. inspektori sudjelovali u 32 postupka
 - Dokumenti: Izvješće o sigurnosti i unutarnji plan
- Postupak uključuje provjeru sadržaja izvješća u skladu s Uredbom i odobravanje istoga, te uvid na lokaciji postrojenja, odnosno posebni SEVESO nadzor u svrhu ocjene vjerodostojnosti i točnosti Izvješća
- Koordinirani inspekcijski nadzori u području zaštite okoliša
 - U 2018. prema planu obavljeno 66 nadzora kod poslodavaca koji koriste rizična postrojenja koja uključuju opasne tvari.
- Redovni inspekcijski nadzori kod poslodavaca na mjestima rada gdje se kod obavljanja poslova koriste opasne radne tvari i nadzori povodom ozljeda uzrokovanih opasnim radnim tvarima.
 - U 2018. obavljeno je 187 nadzora.

UKUPNI PREGLED INSPEKCIJSKIH NADZORA I PODUZETIH MJERA

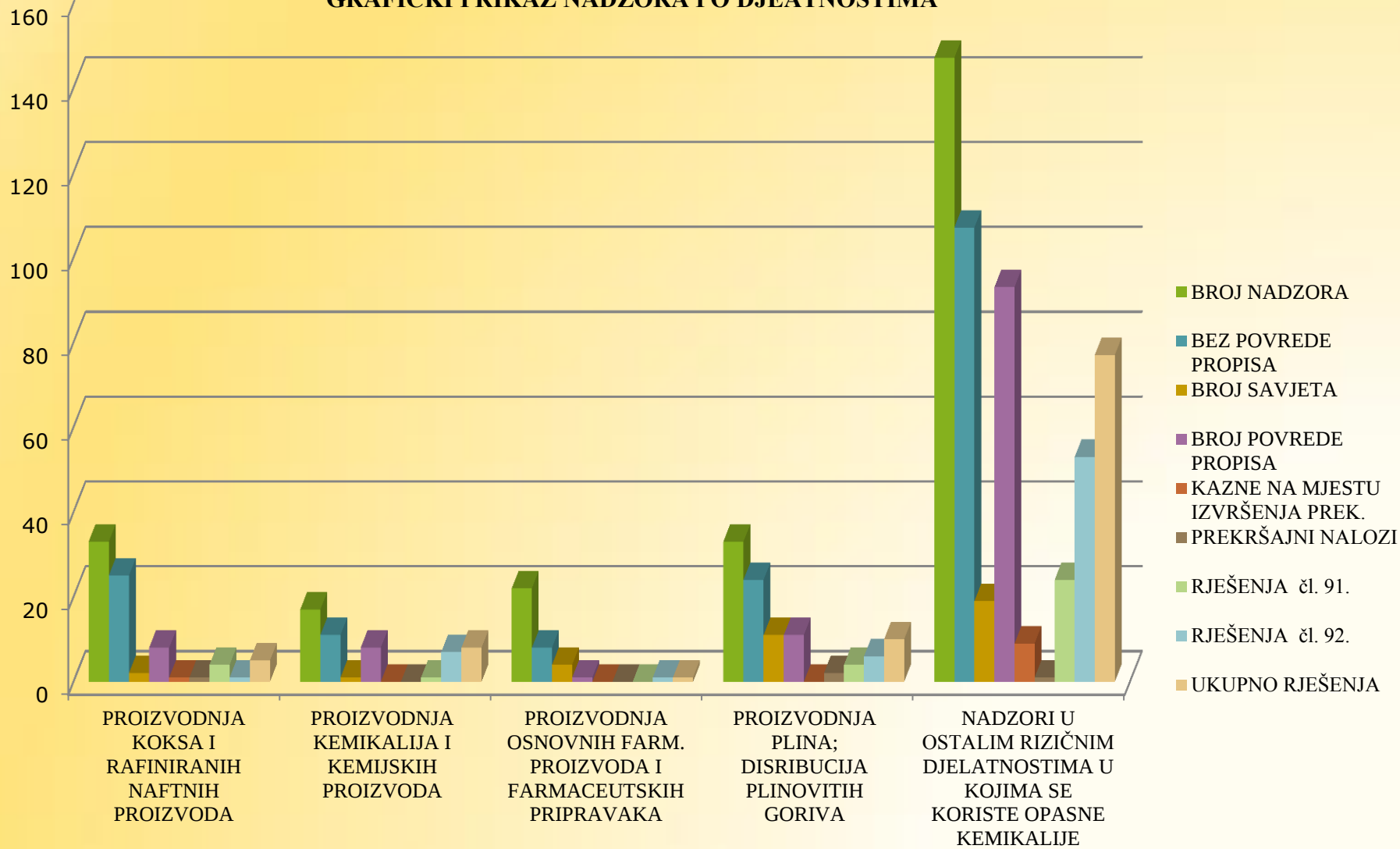
DJELATNOST	BROJ NADZORA	S POVREDOM PROPISA	BEZ POVREDE PROPISA	BROJ SAVJETA	BROJ POVREDE PROPISA	KAZNE NA MJESTU IZVRŠENJA PREK.	PREKRŠAJNI NALOZI	RJEŠENJA		UKUPNO RJEŠENJA
								čl. 91.	čl. 92.	
UKUPNO:	253	78	175	37	121	12	4	33	68	101

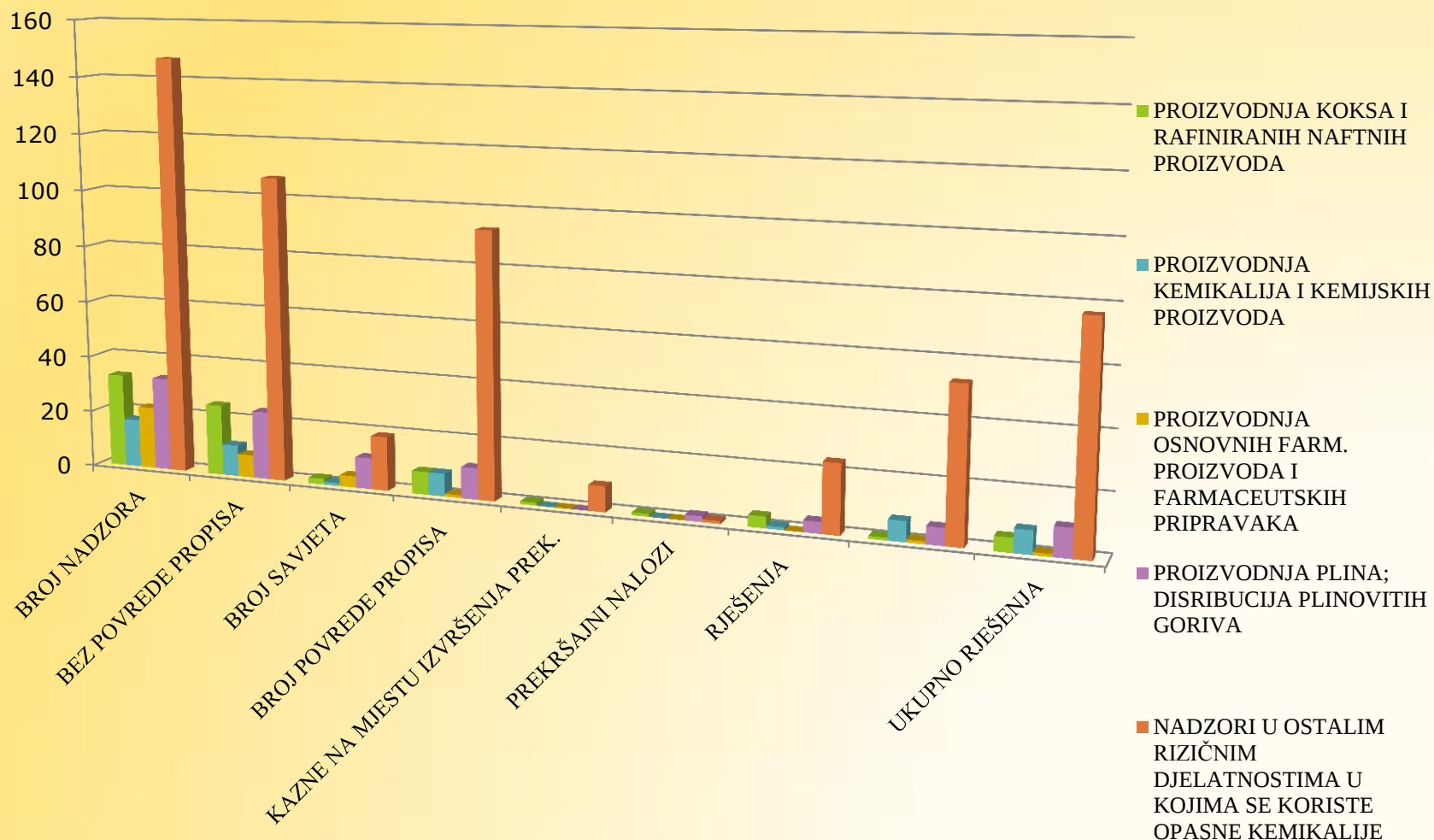
ANALIZA INSPEKCIJSKIH NADZORA I PODUZETIH MJERA PO DJELTNOSTIMA

DJELATNOST	BROJ NADZORA	BEZ POVREDE PROPISA	BROJ SAVJETA	BROJ POVREDE PROPISA	KAZNE NA MJESTU IZVRŠENJA PREK.	PREKRŠAJNI NALOZI	ČLANCI RJEŠENJA		UKUPNO RJEŠENJA
							91.	92.	
PROIZVODNJA KOKSA I RAFINIRANIH NAFTNIH PROIZVODA	34	25	2	8	2	1	4	1	5
PROIZVODNJA KEMIČALIJA I KEMIJSKIH PROIZVODA	17	11	1	8	/	/	1	7	8
PROIZVODNJA OSNOVNIH FARM. PROIZVODA I FARMACEUTSKIH PRIPRAVAKA	22	8	4	1	/	/	/	1	1
PROIZVODNJA PLINA; DISRIBUCIJA PLINOVITIH GORIVA	33	24	11	11	/	2	4	6	10
NADZORI U OSTALIM RIZIČNIM DJELATNOSTIMA U KOJIMA SE KORISTE OPASNE KEMIČALIJE	147	107	19	93	10	1	24	53	77

GRAFIČKI PRIKAZ NADZORA PO DJEATNOSTIMA

INSPEKCIJSKI NADZORI PO DJELTNOSTIMA

GRAFIČKI PRIKAZ NADZORA PO DJELATNOSTIMA

Zbog utvrđenih nedostataka doneseno je ukupno 101 usmeno rješenje, od čega 33 rješenje po članku 91. ZZR-a kojim je poslodavcima izrečeno trideset devet (39) mjera i 68 rješenja po članku 92. ZZR-a kojim su poslodavcima izrečene osamdeset dvije (82) mjere u vezi otklanjanja utvrđenih nedostataka u određenom roku. U 16 slučajeva utvrđeno je počinjenje prekršaja zbog čega je izrečeno 12 kazni na mjestu počinjena prekršaja i donesena su 4 prekršajna naloga. U jednom slučaju je zbog sumnje na počinjenje kaznenog dijela podnesena kaznena prijava protiv tri osobe.

Analiza donesenih Rješenja:

- članak 91. stavak 1
19 rješenja kojima je naređeno poslodavcu da udalji s mjesta rada radnike za koje ne može predložiti dokaze o ispunjavanju uvjeta koji su propisani Zakonom i drugim propisima, osposobljavanje za rad na siguran način (članci 27. i 28. Zakona), neispunjavanje posebnih uvjeta (članak 36. Zakona).
- članak 91. stavak 1. podstavak 1.
4 rješenja o zabrani uporabe sredstava rada i osobne zaštitne opreme (članci 41. i 42. Zakona).
- članak 91. stavak 1. podstavak 2.
9 rješenja o zabrani obavljanja radnog postupka bez uporabe propisane osobne zaštitne opreme (članak 41. Zakona).

Analiza donesenih Rješenja:

❑ članak 92., stavak 1.,

- podstavak 1.
 - 9 rješenja u vezi Procjene rizika (članak 18. Zakona).
- podstavak 2.
 - 6 rješenja o provjeri osposobljenosti radnika za rad na siguran način (članak 28. Zakona).
- podstavak 3.
 - 3 rješenja o osnivanju Odbora za zaštitu na radu (članak 34. Zakona).
- podstavak 4.
 - 8 rješenja u vezi ispitivanja sredstava rada (članak 42. Zakona).
- podstavak 5.
 - 6 rješenja u vezi ispitivanja parametara radnog okoliša (članak 45. Zakona).
- podstavak 6.
 - 4 rješenja o postavljanju sigurnosnih znakova (članak 53. Zakona).

Analiza donesenih Rješenja:

☐ članak 92., stavak 1.,

- podstavak 7.
 - 9 rješenja u vezi organiziranja pružanja prve pomoći (članak 56. Zakona).
- podstavak 8.
 - 9 rješenja u vezi postavljanja sigurnosnih znakova i uputa (članak 62. stavka 1. Zakona).
- podstavak 9.
 - 8 rješenja da na mjestu rada poslodavac osigura propisanu dokumentaciju (članak 62. stavak 2. Zakona.)
- podstavak 10.
 - 6 rješenja o osiguranju propisane zdravstvene zaštite radnika (članak 63. Zakona).

- ❑ Procjena rizika – najčešći nedostaci (prekršajna mjera članak 98. ZZR-a i upravna mjera članak 92. ZZR-a)
 - Zakonska obveza procjenjivanja rizika propisana je člankom 18. Zakona o zaštiti na radu
 - Pravilnik o izradi procjene rizika propisuje postupak izrade i obvezu korištenja provedbenih propisa iz zaštite na radu (za osobnu zaštitna oprema, za radnu opremu, za ručno prenošenje tereta, za fizikalne, kemijske i biološke štetnosti) te smjernica o procjeni fizikalnih kemijskih i bioloških štetnosti.
 - Procjena rizika treba biti temeljni dokument za primjenu mjera zaštite na radu i osposobljavanja za rad na siguran način?
- ❑ Rizik ovisi o svojstvima i količini kemikalije, načinu i trajanju izloženosti
 - U dosta slučajeva izrađena kao kombinacija procjene opasnosti i procjene rizika.
 - Problem definiranja mjesta rada na kojem se obavljaju poslovi i samih poslova (kao mjesto rada obavljanja poslova navodi se lokacija obavljanja djelatnosti poslodavca).
 - Ne koriste se provedbeni propisi iz zaštite na radu
 - U pojedinim slučajevima nije dostupna radnicima na mjestu rada
 - Nije dokumentiran način sudjelovanja radnika ili njihovih predstavnika
 - Nisu utvrđene opasnosti, štetnosti i napora za pojedine poslove na mjestu rada
 - Navodi se zajednički popis svih kemikalija prisutnih na lokaciji obavljanja djelatnosti umjesto da se utvrdi na kojim mjestima rada pri obavljanju određenih poslova su prisutne opasne kemikalije i koje. Propisano je da prilikom izrade procjene rizika poslodavac prvo mora utvrditi na kojim su sve mjestima rada radnici izloženi ili mogu biti izloženi opasnim kemikalijama.
 - Pri procjeni rizika ne koriste se smjernice za utvrđivanje veličina posljedica-štetnosti navedene u Prilogu III Pravilnika.
 - Plan mjera za uklanjanje odnosno smanjivanje razine opasnosti, štetnosti i napora?

Osposobljavanje za rad na siguran način

➤ Nedostaci:

- Ne provodi se prema Pravilniku o osposobljavanju iz zaštite na radu i polaganju stručnog ispita
- Izdaju se razna uvjerenja i potvrde iako isti nisu propisani dokaz o osposobljavanju
- U većini slučajeva nedostaje program osposobljavanja ili isti nije utemeljen na procjeni rizika za poslove koje radnik obavlja
- U zapisniku o osposobljenosti za rad na siguran način umjesto poslova koje radnik obavlja navodi se naziv radnog mjesta
- U zapisniku nije navedeno mjesto rada već lokacija obavljanja djelatnosti poslodavca, također nije navedeno na kojem mjestu rada je obavljen praktični dio provjere
- Program osposobljavanja ne sadržava popis uputa za rad na siguran način za poslove koje radnik obavlja, upute proizvođača opreme i opasnih kemikalija koje radnik koristi tijekom rada

Osposobljavanje radnika

Što su opasne kemikalije

Koji su dijelovi tijela najviše ugroženi opasnom kemikalijom

Na koji način opasna kemikalija ulazi u tijelo

Kako može prepoznati opasnu kemikaliju (prepoznavati značenje piktogrami i znakove upozorenja)

Kako se zaštititi (pravilna uporaba osobne zaštitne opreme)

Kako postupati s ambalažom

Znati osnove prve pomoći u slučaju kontaminacije opasnom kemikalijom

Što učiniti u kriznim ili izvanrednim situacijama i kome se obratiti za pomoć

PRIMJERI OZLJEDA NA RADU

- Slučaj: UREDNOST ČEPIN I VODOVOD OSIJEK
- Lokacija, datum: Čepin, 19. lipnja 2018. godine.
- Obavljanje poslova čišćenja prepumpne stanice.
- Kemikalija: kanalizacijski plinovi (H_2S , CO_2 , CH_3 , NH_3).
- Ishod: trojica radnika smrtno stradala, jedan ozlijeđen.
- Uzrok: obavljanje poslova bez uporabe osobne zaštitne opreme.

Hvala na pažnji!

Državni inspektorat

Šubićeva 29, 10 000 Zagreb

tel: 01/ 23 75 100

e-mail: info@dirh.hr

Radno vrijeme:

ponedjeljak-petak 8:00-16:00

Petračićeva 4, 10 000 Zagreb

tel: 01/ 36 96 386

